

Εγκαίνια περιοδικής έκθεσης **«Η Αγία Σοφία των αδελφών Fossati μέσα από την Τρικογλείο Βιβλιοθήκη του Α.Π.Θ.»** (Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο Νικήτης, Παρασκευή **8 Ιουνίου**, ώρα 21:30

Το Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού της Θεσσαλονίκης, στο πλαίσιο εκπλήρωσης των στόχων του, προβαίνει μεταξύ άλλων και στην ενθάρρυνση συνεργασιών και συνεργειών με ακαδημαϊκά, πολιτιστικά και κοινωφελή ιδρύματα, συνδιοργανώνοντας δράσεις και συμβάλλοντας καθοριστικά με την αποκτηθείσα επιστημονική, διαχειριστική και τεχνική γνώση και επάρκεια του ανθρώπινου δυναμικού του στην άρτια οργάνωση και υλοποίησή τους. Έτσι σήμερα εγκαινιάζουμε με περίσσια χαρά την περιοδική έκθεση **«Η Αγία Σοφία των αδελφών Fossati μέσα από την Τρικογλείο Βιβλιοθήκη του Α.Π.Θ.»**, στο Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο. Η έκθεση αυτή είναι μια παραγωγή του Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού, με υλικό της *Τρικογλείου Βιβλιοθήκης* του Α.Π.Θ. και την οικονομική υποστήριξη του Πανεπιστημίου, στο πλαίσιο του εορτασμού των 90+ χρόνων λειτουργίας του. Η έκθεση παρουσιάστηκε για πρώτη φορά στους χώρους του Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού, τον Ιούνιο του 2017. Το θέμα της, το σπάνιο υλικό και η εμπεριστατωμένη μουσειολογική και μουσειογραφική προσέγγισή της οδήγησαν στην κοινώς ομολογουμένη επιτυχία της. Έτσι αρκετοί φορείς τη ζήτησαν να φιλοξενηθεί τους χώρους τους. Το ταξίδι της ξεκίνησε με πρώτο σταθμό τον περασμένο Νοέμβριο το Ιστορικό Μουσείο Αλεξανδρούπολης. Δεν είναι η πρώτη φορά που συνεργαζόμαστε με την Κεντρική Βιβλιοθήκη του Α.Π.Θ. με στόχο την ανάδειξη της περίφημης *Τρικογλείου Βιβλιοθήκης*. Πέντε χρόνια πριν, το 2012, φιλοξενήσαμε για πρώτη φορά στους χώρους του Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού έργα της «Συλλογής Ιωάννη Τρικόγλου» με αφορμή την περιοδική έκθεση «Περίγηση στην Ανατολική Μεσόγειο μέσα από τα έργα της Συλλογής Ιωάννη Τρικόγλου», στο πλαίσιο της συμπλήρωσης 50 χρόνων από την απόφαση του Έλληνα εμπόρου και λόγιου, δραστήριου μέλους της ελληνικής κοινότητας του Καΐρου, να δωρίσει τη Βιβλιοθήκη του στο Α.Π.Θ. το 1962, αλλά και του εορτασμού των 100 χρόνων από την απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης. Αλλά ούτε και η πρώτη φορά που συνεργαζόμαστε με τον Δήμο Σιθωνίας. Το καλοκαίρι του 2016 ο Δήμος φιλοξένησε στον ειδικά ανακαινισμένο για την περίπτωση Τεχνοχώρο Αποθήκη

στην παραλία μια άλλη περιοδεύουσα έκθεσή μας με τίτλο Ταξιδεύοντας στην Ανατολική Μεσόγειο, η οποία και πάλι προέβαλε το έργο του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, αυτή τη φορά το ψηφιακό αρχείο ελληνικού πολιτισμού του ομότιμου πλέον καθηγητή Θ. Κορρέ.

Για την έκθεση που εγκαινιάζουμε σήμερα η επιλογή του υλικού έγινε με γνώμονα την παρουσίαση ενός θέματος που συνάδει με τους στόχους του Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού και το αντικείμενο έρευνάς του, την πρωτοτυπία του συγκεκριμένου θέματος και το ιδιαίτερο ενδιαφέρον του τόσο για το ειδικό όσο και για το ευρύ κοινό. Στην έκθεση παρουσιάζονται 22 έγχρωμες λιθογραφίες του Gaspare Fossati που απεικονίζουν τον ναό της Αγίας Σοφίας στην Πόλη και τον περιβάλλοντα χώρο του. Πρόκειται για σχέδια του μνημείου με μολύβι, τα οποία στη συνέχεια μετατράπηκαν σε λιθογραφίες και εκδόθηκαν σε λεύκωμα το 1852 στο Λονδίνο. Τα εξαιρετικά αυτά έργα τέχνης φιλοτεχνήθηκαν στο πλαίσιο των εργασιών αποκατάστασης (1847-1849) στο κορυφαίο αυτό μνημείο παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς από τους Ιταλοελβετούς αρχιτέκτονες Gaspare και Giuseppe Fossati. Τις λιθογραφίες συνοδεύουν επεξηγηματικά κείμενα, εκτεταμένες κειμενολεξάντες και κατόψεις του ναού, όπου σημειώνονται με αριθμούς τα σημεία ενδιαφέροντος των λιθογραφιών καθώς και σχετικό χρονολόγιο της ιστορίας του ναού στο πέρασμα των αιώνων. Παράλληλα, ο επισκέπτης έχει τη δυνατότητα να παρακολουθήσει επιλεγμένο σύγχρονο φωτογραφικό υλικό της Αγίας Σοφίας από το Ψηφιακό Αρχείο Ελληνικού Πολιτισμού του Θ. Κορρέ (Α.Π.Θ.), το οποίο εκπονήθηκε κατόπιν πρότασής μου ειδικά για την έκθεση. Παράλληλοι στόχοι της έκθεσης είναι, εκτός από την προβολή του σπάνιου, εξαιρετικής σπουδαιότητας υλικού της «Τρικογλείου Βιβλιοθήκης», και η ανάδειξη του πάντοτε επίκαιρου ζητήματος της προστασίας των μνημείων διαφορετικών λαών, πολιτισμών και θρησκειών, σύμφωνα με τις διεθνείς συμβάσεις, τις αρχές της UNESCO και άλλων διεθνών οργανισμών. Η έκθεση αυτή επίσης εντάσσεται στους στόχους του Μουσείου μας για περισσότερη εξωστρέφεια, άνοιγμα προς τα Πανεπιστήμια, τα ερευνητικά κέντρα, τους πολιτιστικούς φορείς της πόλης της Θεσσαλονίκης και όχι μόνο για την επίτευξη συνεργασιών που προάγουν την επιστημονική έρευνα και τη διάχυση της γνώσης σε ποικίλα θέματα που σχετίζονται με εκφάνσεις του βυζαντινού και μεταβυζαντινού πολιτισμού. Το

Μουσείο μας φιλοδοξεί, παρά τις αντιξοότητες να διαδραματίζει πρωτεύοντα ρόλο στα πολιτιστικά δρώμενα της πόλης και όχι μόνο, να καθίσταται πόλος έλξης πανελληνίως και διεθνώς με δράσεις επιστημονικές αλλά και προσιτές στο ευρύ κοινό, παράγοντας πραγματικά πολιτισμό υψηλής ποιότητας, που συνδυάζει την παιδεία, την αισθητική και την ψυχαγωγία με την πρωταρχική έννοια του όρου.

Ευχαριστούμε θερμά όλους τους φορείς της συνδιοργάνωσης, τον καθηγητή κ. Ιωάννη Τζιφόπουλο, τέως Αναπληρωτή Πρόεδρο της Επιτροπής Εποπτείας Πανεπιστημιακών Βιβλιοθηκών, τη Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης του Α.Π.Θ. στο πρόσωπο της Δ/ντριάς της κας Αικατερίνης Νάστα, τον κ. Αντώνιο Σαραγιώτη, ιστορικό της τέχνης, επιμελητή του υλικού της «Τρικογλείου Βιβλιοθήκης», τους εκπροσώπους του μουσείου σας και ιδιαίτερα την κ. Μαίρη Σεϊτάνη για την άψογη συνεργασία, τους συνεργάτες μου στο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού, τον επιμελητή της έκθεσης και συγγραφέα των κειμένων της, κ. Αναστάσιο Σινάκο, την αρχιτέκτονα κα Αναστασία Καραδημητρίου για το γραφιστικό και μουσειογραφικό σχεδιασμό, το συντηρητή χαρτιού κ. Γεώργιο Μπουδαλή, την κα Ερμιόνη Βάσσιου, συντηρήτρια, την Αγιορειτική Εστία και το Τελλόγλειο Ίδρυμα Τεχνών για την τεχνική υποστήριξη σε καίριους τομείς, τον ομότιμο καθηγητή του Α.Π.Θ., κ. Θεόδωρο Κορρέ και την αρχαιολόγο, υποψήφια διδάκτορα κα Νικολέτα Τρούπκου για τη δημιουργία της προβολής με επιλεγμένο φωτογραφικό υλικό για την Αγία Σοφία, καθώς και όλους εσάς για την παρουσία σας. Εύχομαι να απολαύσετε την έκθεση.

Δρ. Αγαθονίκη Δ. Τσιλιπάκου, Διευθύντρια Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού